

Opdracht 8 Vertaal onderstaande tekst.

Tekst 17.1

Onderstaande tekst begint op het moment dat Hannibal door de Romeinen verslagen is. Hij is op de vlucht en bezig zijn troepen weer te verzamelen.

[7] Cum in apparando acerrime esset occupatus, Carthaginienses bellum cum Romanis composuerunt. Ille nihilo setius exercitui postea praefuit resque in Africa gessit usque ad P. Sulpicium C. Aurelium consules. 2 His enim magistratibus legati Carthaginienses Romam venerunt, qui senatui 5 populoque Romano gratias agerent, quod cum iis pacem fecissent, ob eamque rem corona aurea eos donarent simulque peterent, ut obsides eorum, qui Fregellis essent, captivique redderentur. 3 His ex senatus consulto responsum est: munus eorum gratum acceptumque esse; obsides eo loco, quo rogarent, futuros esse; captivos non remissuros, 10 quod Hannibalem, cuius opera susceptum bellum foret, inimicissimum nomini Romano, etiamnum cum imperio apud exercitum haberent itemque fratrem eius Magonem. 4 Hoc responso Carthaginienses Hannibalem domum et Magonem revocarunt. Huc ut rediit, rex factus est, postquam praetor fuerat, anno secundo et 15 vicesimo. Ut enim Romae consules, sic Carthagine quotannis annui bini reges creabantur. 5 In eo magistratu pari diligentia se Hannibal praebuit ac fuerat in bello. Namque effecit, ex novis vectigalibus non solum ut esset pecunia, quae Romanis ex foedere penderetur, sed etiam superesset, quae in aerario reponeretur. 6 Deinde [anno post 20 praetoram] M. Claudio L. Furio consulibus Roma legati Carthaginem venerunt. Hos Hannibal putavit sui exposcendi gratia missos esse et priusquam iis senatus daretur, navem ascendit clam atque in Syriam ad Antiochum profugit. 7 Hac re palam facta Poeni naves duas, quae eum comprehenderent, si possent, miserunt, bona eius publicaverunt, 25 domum a fundamentis disiecerunt, ipsum exulem iudicaverunt.

aerarium	schatkist
annuus	voor één jaar
apparare	zich gereed maken
ascendere 3, <i>ascendi, ascensus</i>	
	beklimmen
aureus	gouden
bona <i>n.pl.</i>	goederen
captivus	krijgsgevangen
Carthaginiensis	Carthager
cognoscere 3, -novi, notus	vernemen
componere 3, -posui, -positus	
	beslechten
comprehendere 3, -ndi, -nsus	
	grijpen arresteren
corona	krans
creare	aanstellen, kiezen
diligentia	nauwgezetheid
disicere, -ieci, -iectus	uiteen gooien
donare	begiftigen
efficere 5, -feci, ut + <i>coni.</i>	ervoor zorgen
	dat
etiamnum	ook nu
exul, exulis	balling
foedus, -eris	verdrag
Fregellae, ārum <i>f stad in het gebied v.d.</i>	
<i>Volsci aan de rivier de Liris ten Z. v. Rome;</i>	
<i>abl. loci</i>	
gratias agere 3	danken
gratus	welgevallig
huc	hierheen
inimicus + <i>dat.</i>	vijandig aan
iudicare	(ver)oordelen
magistratus 4	magistraat
munus, -erus	geschenk

navis	schip
nihilo setius	toch, niettemin
nomen, -inis	naam
ob + <i>acc</i>	wegens
obses, -sidis	gijzelaar
opera	werk, inzet
<i>P. Sulpicius en C. Aurelius consuls van 200 v.Chr.</i>	
palam	openlijk, openbaar
par ... ac ..	dezelfde ... als ...
par 3e	gelijk
pecunia	geld
pendere 3, <i>pependi, pensus</i>	betalen
praeesse + <i>dat.</i>	aan het hoofd staan van
publicare	verbeurd verklaren
quotannis	jaarlijks
reddere 3, <i>reddidi, redditus</i>	teruggeven
remittere 3, -misi, -missus	
reponere 3, -posui, -positus	terugzetten
se praebere 2, -bui, -bitus	zich betonen
secundus	tweede
senatus 4 ^e	de senaat
senatum dare	toegang tot de senaat
geven	
senatus consultum	senaatsbesluit
suscipere 5, -cepi, -ceptus	op zich nemen
usque ad	(geheel) tot
ut ..., sic ..	zoals .., zo ...
vectigal <i>n. 3</i>	belasting (<i>ab.sg. vectigali, nom./acc.pl. vectigalia, gen.pl. vectigalium</i> ; zo ook <i>animal – levend wezen, dier</i>)
vicesimus	20 ^e

Opdracht 9

Leer de oude vertaling en leerwoorden van tekst 17. 1

Opdracht 10

Beantwoord onderstaande vragen.

1. in apparando r 1. Welk lijdend voorwerp moet je bij apparando denken?
2. De woorden 'nihilo setius' r 2 geven verwondering aan. Waarom is die verwondering begrijpelijk?
3. Waaraan staat de opmerking usque .. consules r 3 in onze tijd gelijk?
4. In geval van 'magistratibus' r 4 kun je spreken van variatio. Laat dat zien.
5. Benoem en verklaar 'agerent' r 5
6. Het gezantschap dat door Carthago naar Rome gestuurd wordt, heeft drie opdrachten. Welke?
7. Welk van de in vraag drie genoemde opdrachten is natuurlijk voor Carthago het belangrijkste? licht je antwoord toe.
8. Wat wil Livius aangeven met de toeging ex senatus consulto r 7/8?
9. r.9 captivos non remissuros. Wat is de reden hiervan?
10. Toch heeft de senaat wel een politiek verantwoord antwoord gegeven met de woorden 'cuius opera bellum susceptum foret' r 10. Laat dat zien.
11. De Carthagers roepen dan wel Hannibal terug r. 13-4, maar het resultaat zal niet zijn waarop ze gehoopt hebben. Leg dat uit.
12. Leg het gebruik van de tijd van creabantur uit in r 16.
13. De ablativus pari diligentia in 17 is bijzonder gebruikt. Hoe noem je dit gebruik?
14. In de relatieve bijzin quae r 18 staat een coniunctivus. Leg uit waarom hier een coniunctivus moet staan.
15. Benoem en verklaar: Romae 15, Carthagine 16, esset 18, Roma 21, exposcendi 22, hac re 23.
16. Waarom gebruikt Livius na priusquam r 22 een coniunctivus.